

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Mehmet Ali AKKALE¹, Dilek ÖZALP²

1 Öğretmen, Barbaros Hayrettin Paşa İlkokulu, m.aliakkale@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8485-2259.

2 Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Programı, dilekozalp@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7817-4866.

Gönderilme Tarihi: 27.09.2022 Kabul Tarihi: 14.04.2023 DOI: 10.37669/milliegitim.1180945

Atıf: “Akkale, M. A., ve Özalp, D. (2023). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Millî Eğitim*, 52 (240), 3063-3082. DOI: 10.37669/milliegitim.1180945”

Öz

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik tutumlarını belirlemek ve araştırma için belirlenen değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında, İstanbul ilindeki devlet ilkokullarında ve özel ilkokullarda çalışan 416 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Veriler, bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız gruplar t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi kullanmalarına yönelik çok yüksek düzeyde tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuttuğu sınıf düzeyi, yaratıcı drama eğitimi kur çalışmalarına ya da diğer düzeyde eğitimlere katılmaları değişkenlerine göre tutum puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Okuttukları sınıf mevcudu ve yaratıcı drama eğitimi alma değişkenlerine göre ise sınıf öğretmenlerinin tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: sınıf öğretmenleri, tarama yöntemi, tutum, yaratıcı drama

* Bu çalışma, yazarın *Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanımına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Tutumlarının İncelenmesi* isimli yüksek lisans tezinden oluşturulmuş ve Black Sea Summit 6th International Social Sciences Congress isimli kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Investigation of Elementary School Teachers' Attitudes toward Using Creative Drama Method

Abstract

This research was carried out to determine elementary school teachers' attitudes towards the use of creative drama method and to examine their attitudes in terms of the variables determined for the research. The research was designed with the cross-sectional survey model, which is one of the quantitative research methods. The sample of the research consists of 416 classroom teachers working in public primary schools and private primary schools in Istanbul in the 2020-2021 academic year. The data of the study were obtained by using the "Attitude Scale Regarding the Effect of Creative Drama Method". Data were analyzed with independent samples one-way analysis of variance (ANOVA) and independent samples t-test. As a result of the analysis, it was determined that the classroom teachers had a very high level of attitude towards using creative drama method. In addition, it was determined that there was no significant difference between the attitude scores of the teachers according to the variables of professional seniority, education level, class level taught, taking creative drama education. It was found that there was a significant difference between the attitude scores of the elementary school teachers according to the class size they taught and the variables of taking creative drama education.

Keywords: elementary school teachers, survey method, attitude, creative drama

Giriş

Eğitim-öğretim sürecinin başarıya ulaşmasında uygulanan öğretim programının ve uygulamalarının önemi oldukça büyüktür. Öğrencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bilimsel bir bakış açısı ile gereken koşullar sağlanmalı ve öğretim programına uygun olacak şekilde planlama yapılmalıdır. Yapılan çalışmalarda ve etkinliklerde başarıya ulaşmak için etkili ve işlevsel bir öğretim programına ihtiyaç duyulur (Özenç, 2018). İlköğretim programlarının amacı, yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda öğrencilerin bilginin merkezinde yer almaları ve bilgiye kendi yaşantıları sonucu ulaşmalarını sağlamaktır (MEB, 2018). Öğretim programında belirlenen hedeflere ulaşmak ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak için öğretmenler uygun öğretim yöntem ve tekniklerini belirleyerek planlı bir süreç oluşturur (Küçükahmet, 2017). İlköğretim dönemi, çocukların gelişim ve değişimlerinin en hızlı olduğu zaman aralığıdır (Güneş, 2016). İlkokul döneminde kalıcı öğrenmeyi sağlamak için sınıf öğretmenleri derslerinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanmalıdır (Güven ve diğ., 2013). Bu yüzden ilköğretim çağındaki öğrencilerin gelişim seviyeleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak öğretim programları hazırlanmalıdır (Duman, 2004).

Öğretim sürecinin başarılı olması öğretmenlerin; öğrencilerinin yaş, gelişim ve hazırbulunuşlukları düzeyine göre doğru yöntem ve teknikleri kullanmalarına bağlıdır (Demirel, 2017). Öğrencilerin yaş ve dönemlerine göre farklı zekâ gelişimleri ve öğrenme şekilleri göz önünde bulundurularak uygun öğretim yöntemleri belirlenmelidir (Saban, 2001). Türkiye’deki öğretim programları yapılandırmacı yaklaşımın temelinde olduğu için seçilecek öğretim yöntemleri bu yaklaşıma uygun olmalıdır. Yapılandırmacı yaklaşıma uygun çağdaş öğretim yöntemlerinden olan yaratıcı drama yöntemi, öğrencilerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak onların gelişimlerine uygun öğrenme olanağı sağlar (Aral ve diğ., 2000). Öğrencilerin dil ve konuşma becerilerinin gelişimini arttırmak ve öğretime etkin katılımlarını sağlamak için yaratıcı drama yöntemi özellikleri ve aşamaları bakımından güçlü bir öğretim yöntemidir (Erdoğan, 2013).

Yaratıcı drama yöntemi ile öğretim yaparken öğrenciler, duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edip çevresi ile daha iyi iletişim ve etkileşim içinde olurlar. Öğrencilerin dil, iletişim ve sosyal becerileri gelişir (Tutuman, 2011). Yaratıcı drama yöntemi, öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesinde, okuma ve yazma öğretiminde kullanılan güçlü bir öğretim yöntemidir (Harrison, 1999). Yaratıcı drama ile öğrenciler, aktif olduğu öğrenme ortamında duygu ve düşüncelerini anlamlandırır. Etkinlik, oyun, canlandırma ve değerlendirme gibi farklı basamaklarda öğrenciler derse etkin katılım sağlar. Öğrenme süreci boyunca dikkat ve motivasyon düzeyleri yüksektir. Öğrencilerin iletişim ve etkileşim becerileri, yaratıcılıkları ve hayal güçleri gelişir (Adıgüzel, 2017). Bir konu, olay ya da durumu yaratıcı drama yöntemiyle öğretim sürecine aktif katılarak öğrenir (Üstündağ, 2018). Aynı zamanda yaratıcı drama, öğrencilerin okuma metinlerine ilgi duymalarını, yazma becerilerini geliştirmelerini sağlar (Baldwin ve Fleming, 2003). Yaratıcı drama ile bütüncül bir öğrenme gerçekleşir. Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak aynı anda aktif katılımıyla ders yürütülür. Böylece öğrencinin kendini ve çevresini anlamlandırma düzeyi yükselir (Üstündağ, 2018).

Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciler kendi hayat deneyimlerinden yola çıkarak öğrenir (Aykaç ve Ulubey, 2008). Yaratıcı drama ile planlanan bir derste öğrencilerin oyunlar aracılığıyla hedef davranışları kazanması ve dersin amacına ulaşması sağlanır (Üstündağ, 1998). Yeni deneyimler, fikirler ve ürünler ortaya koyması genel olarak yaratıcılıklarının gelişmesi hedeflenir. Yaratıcılık, sürecin temel kavramlarından biridir (San, 1985). Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciler karşılıklı olarak iletişim ve etkileşim sürecinde bulunurlar. Öğrenciler yaratıcı drama ile paylaşmayı, iş birliği yapmayı, ekiple birlikte hareket edebilmeyi öğrenir (Adıgüzel, 2017). Yaratıcı drama yönteminde oyun, yaratıcılık, iletişim ve etkileşim bir arada bulunur.

Yaratıcı drama yöntemi ile planlama yapılırken belli başlı aşamalar bulunmaktadır. Çalışmalar ısınma-rahatlama, oyun, doğaçlama, değerlendirme basamakları ile belli bir düzende devam eder (Okvuran, 2000). Bu aşamalar kendi içinde bir bütünlük taşır (Çevik, 2006). Yaratıcı drama çalışmaları, bir drama liderinin önderliğinde katılımcı bir grubun, kendilerini rahat hissedebilecekleri herhangi bir alanda bir konu üzerine yapılabilir (San, 1991). Öğretmenler kendi sınıflarının liderleri, katılımcılar da öğrencileridir (Adıgüzel, 2017). Yaratıcı drama çalışmaları yürütülürken birçok teknikten yararlanılmaktadır. Öğrenciler belirlenen hedef kazanımlar doğrultusunda canlandırmalar yaparak ilgili konu ile ilgili bilgiler edinirler. Kendi yaşamlarında karşılaştıkları durumlarla ilgili rollere girerek bireysel ya da grup halinde doğaçlama yaparlar (Akkuş, 2006). Canlandırma yapanların dersin sonunda bir karar vermesi gerektiğinde bilinç koridoru tekniğinden yararlanır (Akar, 2015). Öğrencilerin birçoğunun derse etkin katılması, konu ile ilgili fikirlerini belirtmesi ve arkadaşlarıyla paylaşmada bulunması için dedikodu halkası tekniğinden yararlanır (Adıgüzel, 2017). Yaratıcı drama yönteminde çeşitli tekniklerden yararlanılarak öğrencilerin düşünceleri harekete geçirilir. Konu ile ilgili onların dikkatini çekmek, ön bilgilerinden yararlanarak yeni bilgilere ulaşmalarını sağlamak amaçlanır (Önder, 2010). Fotoğraf karesi, gerçek an, geriye dönüş, vb. tekniklerden de planlamada yararlanır.

Alan yazında yaratıcı drama ile ilgili öğrenciler, öğretmenler ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin, 4. sınıf öğrencilerinin katılımcı olarak belirlendiği deneysel bir araştırmada, yaratıcı drama yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin diğer öğrencilere göre akademik başarılarının ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Şentürk, 2020). Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin kelime hazinesini arttırmaya yönelik etkisini belirlemek için yapılan deneysel bir araştırmada, yaratıcı drama yöntemi ile ders işleyen öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre kelime hazinelerinin daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Arpağ, 2018). Diğer çalışmalarda, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili olumlu yönde tutum geliştirdikleri ve bu alanla ilgili kendilerini orta seviyede yeterli buldukları (Uzun, 2016), drama eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin almanlara göre tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu (Okvuran, 2000), öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili eğitimlere katılımlarının, onların bu disipline ilişkin tutumlarını ve öz yeterliklerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Namdar ve Kaya, 2019). Okul öncesi öğretmenleri ile yapılan farklı bir araştırmada ise mesleki kıdemi yüksek öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili olumsuz tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Yönel, 2004). Öğretmen adayları ile yapılan bir deneysel çalışmada, öğretmen adaylarına 14 hafta yaratıcı drama eğitimi verilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemine ilişkin olumlu yönde tutum geliştirdikleri,

öğretim süreçlerinde bu yönteme daha çok yer vermeyi düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır (Karabağ, 2015).

Yeni nesil öğretmenlerin çağa ayak uyduracak bilgi, beceri, donanım ve tutuma sahip olmaları ve yeni öğretim kuram ve yöntemlerine hâkim olmaları yapılan öğretimin başarısını etkileyecektir. Öğretmenler geleneksellikten uzak çağdaş, bilimsel bir bakış açısı ile öğretmenin yol gösterici olduğu bir öğretim süreci planlamalıdır (Timur ve İmer, 2012). Planlanan öğretimin başarıya ulaşmasında öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili donanıma, yeterliliğe ve olumlu tutuma sahip olması gerekmektedir (Susar-Kırmızı ve Saygı, 2015). Yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalar (Gönen ve Kocakaya, 2006; Yılmaz, 2008) incelendiğinde, öğretmenlerin öğretim sürecinde çağdaş öğretim yöntemlerini çok tercih etmediği ve çağdaş öğretim yöntemleri için gereken yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıkları ayrıca öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanabilme düzeylerinin, bu yönteme ilişkin alan bilgisinin ve becerilerinin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir (Yıldırım, 2008). Bu nedenlerle, öğretmen yeterliklerinin ve tutumlarının düşük düzeyde olmasının öğretim sürecinin başarıya ulaşmasına engel olduğu belirlenmiştir. Öğretim sürecinde öğretmenlerin kullanacakları yöntemleri başarıyla uygulayabilmelerinde o yönteme karşı tutumları oldukça önemlidir. Öğretmen tutumlarında var olan bir problem fark edildiğinde öncelikle bu durumun iyileştirilmesi onların bu yönteme karşı bilgi ve becerilerinin artırılmasına istekli olmalarında önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutum seviyelerinin ne düzeyde olduğu ve öğretmenlerin hangi kişisel özelliklerinden etkilendiği araştırmanın problem durumu olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik tutum düzeylerini belirlemek ve tutumlarının belirlenen değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda araştırmada, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaları ile ilgili tutum düzeylerinin mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuttuğu sınıf düzeyi, okuttukları sınıf mevcudu, yaratıcı drama eğitimi alma durumu, yaratıcı drama eğitimine hangi düzeyde katıldıkları (kur çalışmaları ya da diğer düzeyde eğitimler) değişkenlerine göre tutum puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada cevaplanmaya çalışılan sorular şu şekildedir:

- Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaları ile ilgili tutumları ne düzeydedir?

- Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaları ile ilgili tutumları arasında mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuttukları sınıf düzeyi, okuttukları sınıf mevcudu, yaratıcı drama eğitimi katılma durumları ve yaratıcı drama eğitimine katılma düzeyleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yöntem

Bu çalışma, nicel araştırma desenlerinden biri olan kesitsel tarama yöntemi ile desenlenmiştir. Kesitsel tarama yönteminde çalışma için esas alınan bir konu, olay ve duruma ilişkin bir müdahale olmadan kendi doğal koşullarında bir grubun mevcut durumu hakkında bilgi sahibi olmak amaçlanır. Çalışma için veriler belli bir zaman dilimi içinde bir kerede toplanır. Araştırma konusu ile ilgili ulaşılan sonuçlar genellenerek büyük bir grup üzerinde çalışılır. Ortaya çıkan sonuçların nedenlerinden ziyade grup üzerindeki dağılımları incelenir (Karasar, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilindeki bazı devlet ilkokullarında ve özel ilkokullarda görev yapan 416 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler lisans düzeyindeki derslerinde yaratıcı drama yöntemini hem teorik hem de uygulamalı olarak öğrenmektedir. Dolayısıyla çalışmaya katılan öğretmenler bu yöntemin sınıf içindeki uygulanışı hakkında bilgi ve deneyime sahiptirler. Bu nedenle, araştırma sadece bu yöntemi hâlihazırda kullanan öğretmenler ile yapılmamış tüm sınıf öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, lisans eğitiminin dışında öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle ya da özel eğitim kurumlarından konuyla ilgili eğitim alıp almama durumları da ek olarak değişkenlerde sorulmuştur.

Tablo 1

Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Değişken	Kategori	f	%
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	103	30,8
	6-10 Yıl	108	30,3
	11-15 Yıl	106	49,5
	16 Yıl ve Üzeri	99	20,2
Öğrenim Durumu	Lisans	349	83,9
	Yüksek Lisans	59	14,2

Okuttuğu Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	125	30,0
	2. Sınıf	88	21,2
	3. Sınıf	94	22,6
	4. Sınıf	109	26,2
Okuttuğu Sınıf Mevcudu	0-10 Öğrenci	34	8,2
	11-20 Öğrenci	79	19,0
	21-30 Öğrenci	151	36,3
	31-40 Öğrenci	123	29,6
	41 ve Üzeri	29	7,0
Yaratıcı Drama Eğitimine Katılma-Katılmama	Evet	180	43,3
	Hayır	236	56,7
Yaratıcı Drama Eğitimi Katılma Düzeyi	Kur Çalışmaları Düzeyi	136	75,6
	Diğer Düzey	44	24,4

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuttukları sınıf düzeyi, okuttukları sınıf mevcudu, yaratıcı drama eğitimi durumu ve yaratıcı drama eğitimine katılma düzeyleri değişkenlerine göre dağılımları tablo 1’de yer almaktadır. Öğretmenlerin; mesleki kıdemleri 1-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl olanların sayıları birbirine yakın, 16 yıl ve üzeri olanlardan sayıları ise daha fazladır. Lisans düzeyindeki sınıf öğretmenlerinin sayısı en yüksek, yüksek lisans düzeyindeki sınıf öğretmenlerinin sayısı ise en azdır. 1. ve 4. sınıf okutan sınıf öğretmenleri sayısı 2. ve 3. sınıf okutan sınıf öğretmenleri sayısından fazladır. Sınıf mevcudu 21-30 olan sınıf öğretmenlerinin sayısı en fazla, 41 ve üzeri sınıf mevcudu olan sınıf öğretmenleri sayısı en azdır. Yaratıcı drama eğitimi almış öğretmen sayısı, eğitimlere katılım göstermemiş öğretmenlere göre daha azdır. Yaratıcı drama eğitimine belli düzeyde katılım gösteren öğretmenlerin sayısı, diğer düzeyde (seminer, konferans, panel, hizmet içi eğitim) eğitim alan sınıf öğretmenlerine göre daha azdır.

Etik Kurul İzni: Söz konusu çalışma için İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonu’ndan 22.12.2020 tarihli 2020/11 sayılı izin alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Gülbahar ve Saylan (2019) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Demografik bilgiler ise araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ile elde edilmiştir. Ölçek, “öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile ilgili tutum” alt boyutunda 12, “öğrenciye etkisi ile ilgili tutum” alt boyutunda 16 olmak üzere toplam 28 madde-

den oluşmuştur. Maddeler oluşturulurken Türkçe eğitimi alanında 6 uzmandan ve 30 öğretmenden görüş alınmıştır. 5'li likert tipinde derecelendirilen ölçeğin seçenekleri “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklindedir. Ölçek için KMO ve Bartlett örneklem uyum ölçüsü değeri 0,95 hesaplanmış; elde edilen değerlerin faktör analizi için anlamlı olduğu ve değişkenler arası yüksek düzeyde korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Ölçekte bulunan 28 madde için yapılan açıklayıcı faktör analizinin yapısının, asıl uygulama yapıldıktan sonra toplanan veriler ile doğrulanıp doğrulanmadığı DFA (uyum indeks değerleri) analizi ile test edilmiştir. Ki-kare değeri $0 \leq \text{CMIN}/(\text{df})=1,92 \leq 2$ referans aralığında olup mükemmel uyum olduğu ve RMSEA (0.067) değerinin 0.08 değerinden küçük olmasından dolayı uyum indeksinin kabul edilebilir olduğu belirlenmiştir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger, ve Müller, 2013). Ölçeğin “öğretmen ve öğretme/öğretmeye etkisi ile ilgili tutum” alt boyutu ve “öğrenciye etkisi ile ilgili tutum” alt boyutlarının Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı sırasıyla 0,84 ve 0,94 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümüne ait güvenilirlik katsayısının ise 0,94 olduğu belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin yüksek bir güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Veri Analizi

Sınıf öğretmenlerinin “Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği” ne verdikleri cevaplar öncelikle 5 (kesinlikle katılıyorum), 4 (katılıyorum), 3 (kararsızım), 2 (katılmıyorum) ve 1 (kesinlikle katılmıyorum) şeklinde puanlanmıştır. Elde edilen veriler SPSS22 (Statistical Package For The Social Sciences) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin tutum düzeylerini belirlemek amacıyla betimsel istatistik analizleri yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine karar verebilmek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayıların sırasıyla -0,671 ve 0,275 olduğu belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık katsayıları -1,5 ile +1,5 arasında olduğundan verilerin normal dağılımdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu nedenle, sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem, öğrenim durumu, okuttukları sınıf düzeyi, okuttukları sınıf mevcudu, yaratıcı drama eğitimine katılma durumları ve yaratıcı drama eğitimine katılma düzeyleri gibi değişkenlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaları ile ilgili tutum puanları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla parametrik testler kullanılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Veriler, bağımsız gruplar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız gruplar t-testi ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik tutumlarıyla ilgili toplanan veriler araştırma için belirlenen çeşitli değişkenler açısından analiz edilip sunulmuştur.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeyleri

	N	En Düşük	En yüksek	\bar{X}	SS
Öğretmen ve Öğretme/ Öğrenme Sürecine Etkisi	416	32,00	60,00	52,72 (4,40)	6,26
Öğrenciye Etkisi	416	42,00	80,00	70,23 (4,39)	8,43
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	416	75,00	140,00	122,95 (4,40)	14,14

(1,00-1,79=Çok Düşük; 1,80-2,59=Düşük; 2,60-3,39=Orta; 3,40-4,19=Yüksek; 4,20-5,00=Çok Yüksek)

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla betimsel istatistik analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, sınıf öğretmenlerinin ölçeğin genelinden, öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından aldıkları tutum puan ortalamalarına göre çok yüksek düzeyde olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 3

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre ANOVA Analizi Sonuçları

	Mesleki Kıdem	N	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	p
Öğretmen ve Öğretme/ Öğrenme Sürecine Etkisi	1-5	103	52,33	7,16	Gruplar Arası	95,427	3	31,80		
	6-10	108	53,40	5,60	Gruplar İçi	16203,782	412	39,33		
	11-15	106	52,88	5,64	Toplam	16299,209	415		,809	,490
	16 yıl ve üzeri	99	52,20	6,59						
	Toplam	416	52,72	6,26						
Öğrenciye Etkisi	1-5	103	69,73	9,95	Gruplar Arası	129,703	3	43,23		
	6-10	108	70,96	7,63	Gruplar İçi	29389,210	412	71,33		
	11-15	106	70,54	7,44	Toplam	29518,913	415		,606	,611
	16 yıl ve üzeri	99	69,62	8,58						
	Toplam	416	70,23	8,43						

Tablo 3'ün devamı

	Mesleki Kıdem	N	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	p
	1-5	103	122,07	16,68	Gruplar Arası	445,623	3	148,541		
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği	6-10	108	124,37	12,86	Gruplar İçi	82644,682	412	200,594		
	11-15	106	123,43	12,53	Toplam	83090,305	415		,741	,528
Toplam	16-20 yıl ve üzeri	99	121,82	14,30						
	Toplam	416	122,95	14,14						

Ölçeğin genelinden ve ölçeğin öğretmen, öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından alınan tutum puan ortalamalarına göre, mesleki kıdem yılı 6-10 yıl olan sınıf öğretmenlerinin daha yüksek düzeyde ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Diğer mesleki kıdem yıllarında olan sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamalarının ise birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ölçeğin genelinden ve alt boyutlarından aldıkları tutum puan ortalamalarına bakıldığında ise tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>,05$) (Tablo 3).

Tablo 4

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin öğrenim durumuna Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	SS	t	Sd	p
Öğretmen ve Öğretme/ Öğrenme Sürecine Etkisi	Lisans	349	52,65	6,26	1,298	406	,195
	Yüksek Lisans	59	53,77	5,37			
Öğrenciye Etkisi	Lisans	349	70,02	8,38	1,803	406	,072
	Yüksek Lisans	59	72,11	7,51			
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	Lisans	349	122,67	14,09	1,652	406	,099
	Yüksek Lisans	59	125,89	12,33			

Sınıf öğretmenlerinin, öğrenim durumuna göre ölçekten almış oldukları tutum puan ortalamaları incelendiğinde; yüksek lisans düzeyindeki sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamalarının lisans düzeyindeki sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak, lisans ve yüksek lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin ölçeğin tümünden, öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından almış oldukları tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p > ,05$) (Tablo 4).

Tablo 5

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin Okuttukları Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Analizi Sonuçları

	Okuttuğu Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	p
Öğretmen ve Öğretme/Öğrenme Sürecine Etkisi	1.Sınıf	125	53,16	6,91	Gruplar Arası	93,315	3	31,105	,791	,500
	2.Sınıf	88	52,18	5,48	Gruplar İçi	16205,894	412	39,335		
	3.Sınıf	94	52,19	7,17	Toplam	16299,209	415			
	4.Sınıf	109	53,11	5,15						
	Toplam	416	52,72	6,26						
Öğrenciye Etkisi	1.Sınıf	125	70,84	8,84	Gruplar Arası	176,127	3	58,709	,824	,481
	2.Sınıf	88	69,13	7,60	Gruplar İçi	29342,786	412	71,220		
	3.Sınıf	94	69,98	9,96	Toplam	29518,913	415			
	4.Sınıf	109	70,63	7,06						
	Toplam	416	70,23	8,43						
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	1.Sınıf	125	124,00	15,09	Gruplar Arası	499,985	3	166,662	,831	,477
	2.Sınıf	88	121,31	12,72	Gruplar İçi	82590,320	412	200,462		
	3.Sınıf	94	122,18	16,75	Toplam	83090,305	415			
	4.Sınıf	109	123,75	11,45						
	Toplam	416	122,95	14,14						

Sınıf öğretmenlerinin, okuttukları sınıf düzeylerine göre ölçekten almış oldukları tutum puan ortalamaları incelendiğinde; birinci sınıf düzeyini okutan sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamalarının diğer sınıf düzeyini okutan sınıf öğretmenlerin tutum puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Farklı sınıf düzeyi okutan sınıf öğretmenlerinin ölçeğin tümünden, öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından almış oldukları tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p > ,05$) (Tablo 5).

Tablo 6

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin Okuttukları Sınıf Mevcuduna Göre ANOVA Analizi Sonuçları

	Okuttuğu Sınıf Mevcudu	N	\bar{X}	SS	VK		KT	Sd	KO	F	p	Farkın Kaynağı
Öğretmen ve Öğretme/Öğrenme Sürecine Etkisi	0-10	34	50,02	7,46	Gruplar Arası		448,662	4	117,16			0-10
	11-20	79	53,83	5,45	Gruplar İçi		15830,547	411	38,51			Öğrenci < 11-20
	21-30	151	53,32	5,67	Toplam		16299,209	415				Öğrenci < 11-20
	31-40	123	51,97	6,85						3,042	,017	Öğrenci 0-10
	41 ve üzeri	29	52,89	6,24								Öğrenci < 21-30
Öğrenciye Etkisi Süreci	0-10	34	66,76	10,54	Gruplar Arası		721,098	4	180,27			Öğrenci
	11-20	79	71,17	7,40	Gruplar İçi		28797,815	411	70,06			< 11-20
	21-30	151	71,06	7,96	Toplam		29518,913	415		2,573	,037	Öğrenci < 11-20
	31-40	123	69,31	8,92								Öğrenci 0-10
	41 ve üzeri	29	71,31	7,60								Öğrenci < 21-30
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	0-10	34	116,79	17,62	Gruplar Arası		2321,590	4	580,39			0-10
	11-20	79	125,01	12,16	Gruplar İçi		80768,715	411	196,51			Öğrenci < 11-20
	21-30	151	124,39	13,21	Toplam		83090,305	415		2,953	,020	Öğrenci < 11-20
	31-40	123	121,29	15,09								Öğrenci 0-10
	41 ve üzeri	29	124,20	13,33								Öğrenci < 21-30
												Öğrenci

Sınıf öğretmenlerinin, okuttukları sınıf mevcudu değişkeni ile ilgili ölçeğin genelinden aldıkları tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < ,05$). Yapılan Tukey analizine göre 0-10 sınıf mevcuduna sahip sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamaları ile 11-20 sınıf mevcuduna ve 21-30 sınıf mevcuduna sahip öğretmenlerin tutum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğretmen ve öğretme/öğrenmeye etkisi alt boyutuna göre belirlenen tutum puan ortalamaları arasında da anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p < ,05$). Yapılan Tukey analizine göre 0-10 sınıf mevcuduna sahip sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamaları ile 11-20 sınıf mevcuduna ve 21-30 sınıf mevcuduna sahip öğretmenlerin tutum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ölçeğin öğrenciye etkisi alt boyutu tutum puan ortalamalarına göre de aralarında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Tüm boyutlarda en yüksek tutum puanına sahip öğretmenlerin sınıfında 11-20 arasında öğrencisi olan öğretmenler olduğu görülmüştür (Tablo 6).

Tablo 7

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Yaratıcı Drama Eğitimi Katılma Durumu	N	\bar{X}	SS	t	Sd	p
Öğretmen ve Öğretme/ Öğrenme Sürecine Etkisi	Evet	180	54,75	5,36	6,15	414	,000
	Hayır	236	51,17	6,47			
Öğrenciye Etkisi	Evet	180	72,72	7,48	5,44	414	,000
	Hayır	236	68,33	8,63			
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	Evet	180	127,47	12,09	5,91	414	,000
	Hayır	236	119,51	14,64			

Sınıf öğretmenlerinin, yaratıcı drama eğitimi alma durumu ile ilgili yapılan bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda; yaratıcı drama eğitimine katılan sınıf öğretmenlerinin tutum puan seviyelerinin katılmayanlara göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin tümünden, öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından almış oldukları tutum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < ,05$) (Tablo 7).

Tablo 8

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Tutum Düzeylerinin Yaratıcı Drama Eğitimine Katılma Düzeylerine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Yaratıcı Drama Eğitimine Katılma Düzeyi	N	\bar{X}	SS	t	Sd	p
Öğretmen ve Öğretme/ Öğrenme Sürecine Etkisi	Kur Çalışmaları	136	55,15	5,09	1,790	178	,075
	Diğer Çalışmalar	44	53,50	5,99			
Öğrenciye Etkisi	Kur Çalışmaları	136	72,85	7,66	,394	178	,694
	Diğer Çalışmalar	44	72,34	6,93			
Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği Toplam	Kur Çalışmaları	136	128,00	12,24	1,033	178	,303
	Diğer Çalışmalar	44	125,84	11,60			

Yaratıcı drama eğitimlerine kur düzeylerinde katılan sınıf öğretmenlerinin tutum puan ortalamalarının diğer düzeyde eğitimlere katılanlara göre daha yüksek olduğu

belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama eğitimlerine katılma düzeylerine göre ölçeğin tümünden, öğretmen ve öğretme/öğrenme sürecine etkisi ile öğrenciye etkisi alt boyutlarından almış oldukları tutum puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p > ,05$) (Tablo 8).

Tartışma ve Sonuç

Öğrencilerin kendi hayat deneyimlerinden yola çıkarak derste aktif oldukları aynı zamanda yapılandırmacı yaklaşım modeline uygun öğretim yöntemlerinden biri yaratıcı drama yöntemidir. Sınıf öğretmenlerinin bu yöntemi derslerinde kullanmaları öğrenme hedeflerine ulaşmaları için önem taşımaktadır (Aktepe ve Bulut, 2014; Erden-Zengin ve Yalçınkaya, 2016). Sınıf öğretmenlerinin bilgi, beceri ve tutumları yeni öğretim kuram ve yöntemlerine hâkim olmalarını ve dolayısıyla yapılan öğretimin başarısını etkilemektedir. Bu nedenle, bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik tutum düzeylerini ve tutumlarının belirlenen değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Yapılan analizlerde sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yüksek düzeyde olumlu bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Daha önce sınıf öğretmenleri ile yapılan bir araştırmada öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili orta düzeyde tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Uzun, 2016). Türkçe öğretmenleri ile yapılan bir çalışmada ise öğretmenlerin yaratıcı drama ile ilgili tutumlarının çok yüksek düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Saylan, 2019). Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre de çağdaş öğretim yöntemlerinden biri olan yaratıcı drama yöntemi ile ilgili öğretmenlerin olumlu tutuma sahip olmaları kendi derslerinde bu yönteme daha çok yer vermelerine teşvik edeceği söylenilebilir.

Öğretmenlerin yaratıcı dramayla ilgili çeşitli eğitimlere katılarak bu yönteme dair bilgi ve yeterlik sahibi olmaları onların olumlu tutum geliştirmelerinde rol oynayan faktörlerden biridir. Bu araştırmada yapılan analizlere göre yaratıcı drama eğitimine katılan öğretmenlerin katılmayanlara göre yaratıcı drama öğretim yöntemiyle ilgili tutumları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, çalışmada yaratıcı drama eğitimi alanın öğretmenlerin bu yönteme yönelik tutumlarını değiştiren önemli faktörlerden biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki diğer çalışmalar da benzer sonuçlar göstermektedir. Yaratıcı drama eğitimine katılan Türkçe öğretmenlerinin katılmayanlara göre tutum seviyelerinin araştırıldığı bir çalışma (Saylan, 2019) ile okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı drama üzerine tutumlarını tespit etmek için yapılan başka bir araştırmada (Yönel, 2004), yaratıcı drama eğitimlerini alan öğretmenlerin almayanlara göre bu yönteme dair tutum seviyelerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sınıftaki öğrenci sayısı öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulanması için önemli faktörlerden biridir. Bu çalışmada sınıf mevcudu az olan öğretmenlerin yaratıcı drama yönteminin uygulanmasıyla ilgili daha olumlu tutuma sahip oldukları gözlemlenmiştir. Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin katılımıyla yapılan çalışmalarda da araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kalabalık sınıfların yaratıcı drama çalışmalarının verimliliğini azalttığı yönünde düşüncelere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Maden, 2011; Korkmaz, 2006). Mevcut yapılan çalışmada da sınıf öğretmenlerinin tutumlarının öğrenci sayısına göre farklılık göstermesi sınıf öğretmenlerinin sınıf mevcudu fazla olan sınıfları bu öğretim yöntemi açısından dezavantajlı olarak değerlendirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Yapılan bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin yaratıcı drama öğretim yöntemine yönelik tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki diğer çalışmalar incelendiğinde, örneğin Türkçe ve okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumlarında mesleki kıdemlerinin etkili olduğu (Yönel, 2004; Saylan, 2019), okul öncesi öğretmenleri ve öğretmen adayları ile sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumlarında ise mesleki kıdemlerinin etkili olmadığı belirlenmiştir (Gürol, 2002; Uzun, 2016). Bu çalışmanın sonuçlarının daha önce yapılan bazı araştırmaların sonuçlarıyla paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Bunun sebebi, günümüzde mesleki kıdemleri farklı olsa bile öğretmenlerin, gerek üniversitelerde yaratıcı drama dersleri almaları, gerekse farklı kurumlarda yaratıcı drama eğitimlerinin artması ve dolayısıyla bir şekilde öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimlerine katılım göstermeleri olabilir. Öğretmen tutumlarında farklılık bulan diğer çalışmalarda ise bu durumun sebepleri arasında mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmamaları, bu konuda alan bilgilerinin bulunmaması ve uygulama yetersizliklerinin olması; mesleki kıdemi az olan öğretmenlerin ise çağdaş öğretim yöntemlerini daha çok kullanmaları gösterilmektedir.

Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemiyle ilgili tutumlarının öğrenim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla çalışmada öğrenim durumunun öğretmenlerin tutumlarına etki etmeyen bir faktör olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ile yapılan diğer çalışmalarda da öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine karşı tutumlarının öğrenim durumu değişkenine göre etkilenmediği sonucuna ulaşılmıştır (Yönel, 2004; Uzun, 2016). 1997 yılından itibaren YÖK kararı ile eğitim fakültelerinde öğretmen adayları yaratıcı drama dersini almışlardır. Zamanla bu disiplin eğitim fakültelerinin bütün bölümlerinde zorunlu ders haline gelmiştir. Öğretmenler, lisans eğitimlerinde ve yüksek lisans eğitimlerinde çağdaş öğretim yöntemlerine yönelik çalışmalarda bu-

lundukları için öğretim yöntemlerine ilişkin belli düzeyde tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu durumun lisans düzeyindeki öğretmenler ile yüksek lisans düzeyindeki öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili tutumları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık oluşmamasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Yaratıcı drama ile ilgili alınan eğitimlerin süresi oldukça önemlidir. Yapılan bu çalışmada yaratıcı drama üzerine öğretmenlerin almış oldukları kısa süreli eğitimlerin, öğretmenlerin tutumları üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, önceki çalışmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Örneğin, Okvuran (2000) yaratıcı drama üzerine kısa süreli yapılan eğitimlerin öğretmenlerin tutumlarını değiştirmede yeterli olmadığını ve uzun süren eğitimler yapılması gerektiğini belirtmiştir. Diğer bir çalışmada ise okul öncesi öğretmeni adaylarının yaratıcı drama eğitimi kur çalışmalarına katılımının öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemi tutumlarına etki etmediği belirtilmiştir (Yıldırım, 2011).

Yaratıcı drama, örgün ya da yaygın eğitim-öğretim süreci kapsamında bütün yaş grupları ve seviyelerde kullanılabilecek çağdaş bir öğretim yöntemidir (Can ve Cantürk, 2009). Bu araştırmanın sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin öğretim yaptıkları sınıf seviyelerine göre yaratıcı drama yöntemiyle ilgili tutumlarında anlamlı bir farklılık oluşmamıştır (Uzun, 2016). Buna göre, sınıf seviyesinin öğretmenlerin tutumlarına etki eden bir faktör olmadığı söylenilebilir. Yaratıcı drama farklı yaş gruplarında uygulanabilir bir öğretim yöntemi olduğu için öğretmenlerin tutumlarında okuttuğu sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık elde edilemediği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama eğitimini kur çalışmalarıyla ya da diğer yollarla almalarının tutum ölçeğinden almış oldukları puan ortalamalarını anlamlı düzeyde farklılaştırmadığı belirlenmiştir. Buna göre, kur çalışması ya da farklı yollarla yaratıcı drama eğitimi almanın öğretmenlerin tutumlarını değiştirmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak sınıf öğretmenlerinin farklı şekillerde yaratıcı drama eğitimi almış olmaları bu yöntemi sınıflarında kullanmalarına ilişkin tutumlarına etki etmediği söylenebilir.

Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama ile ilgili eğitimlere katılımları teşvik edilerek bu yöntemi öğretim sürecinde daha çok kullanmaları sağlanmalıdır. Özellikle mesleki kıdemleri yüksek olan öğretmenlerin bu yöntemle ilgili bilgi ve yeterliklerinin artırılabilmesi için etkili eğitimler ve çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar il, ilçe müdürlüklerince ya da Millî Eğitim Bakanlığında planlanarak düzenlenebilir. Özellikle sınıflardaki öğrenci sayıları bu yöntemin etkin olarak kullanılabileceği şekilde düzenlenmelidir. Çok fazla öğrencinin olması bu yöntemin uygulanabilmesinde

öğretmen tutumlarını olumsuz etkilediği için öğrenci sayısına oldukça dikkat edilmesi önerilmektedir.

İleride bu konuyla ilgili yapılacak diğer çalışmalarda yaratıcı drama eğitimlerinin verildiği kurumlarda yeterli düzeyde yaratıcı drama eğitimi yapılıp yapılmadığı araştırılabilir. Bu bağlamda yaratıcı drama eğitimleri yapıldıktan sonra öğretmenlerin yeterlikleri deneysel çalışmalarla test edilebilir. Ortaokul ve liselerde görev yapan farklı branş öğretmenlerinin yaratıcı drama kullanımına ilişkin tutumları üzerine araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2017). *Eğitimde yaratıcı drama*. Yapı Kredi Yayınları.
- Akar, V. ve Somers, J. W. (2015). *Hümanist ilköğretim programları için ilköğretimde drama: kuram ve uygulama*. Pegem Akademi Yayınları.
- Akkuş, O. (2006). Yaratıcı dramanın matematik eğitiminde kullanılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 89 – 98.
- Aktepe, V. ve Bulut, A. (2014). Yaratıcı drama destekli matematik öğretimin öğrencilerin akademik başarısına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1081-1090.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S., (2000). *Drama*. Yapa Yayıncılık.
- Arpağ, M. (2018). *Yaratıcı drama yöntemi ile kelime hazinesini geliştirme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Aykaç, N. ve Ulubey, Ö. (2008). Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 MEB ilköğretim programlarında değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 30-46.
- Baldwin, P. and Fleming, K. (2013). *Teaching literacy through drama: Creative Approaches*. Routledge Falmer.
- Can, B. ve Cantürk, G. B. (2009). Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlilik ölçeği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4(1), 34-43.
- Çevik, H. (2006). *Çocuklara yabancı dil öğretiminde drama tekniğinin kullanımı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Demirel, Ö. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri, öğretme sanatı*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duman, B. (2004). İlköğretim Türkçe programının etkililiğinin değerlendirilmesi, Konya ve Muğla örneklerinin karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 85-108.

- Erdem-Zengin, E. ve Yalçınkaya, E. (2016). Yöntem olarak yaratıcı drama kullanımının ilköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler programındaki değerlere etkisi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 1(2), 221-236. <https://doi.org/10.13114/MJH.2016.295>
- Erdoğan, T. (2013). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama uygulamaları*. Eğiten Kitap Yayınevi.
- Gönen, S. ve Kocakaya, S. (2006). Fizik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimler üzerine görüşlerinin değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(19), 37-44.
- Gülbahar, B. ve Saylan, M. (2019, Haziran, 25-27). *Yaratıcı drama yönteminin etkilerine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin tutumlarının incelenmesi* [Sözlü bildiri]. Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- Güneş, F. (2016). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Gürol, A. (2002). *Okul öncesi eğitim öğretmenleri ile öğretmen adaylarının eğitiminde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Güven, G., Ahi, B., Tan, S. ve Karabulut, R. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(34), 25-49.
- Harrison, L. (1999). *Drama curriculum bank key stage one scottish level*. Scoalistic Ltd.
- Karabağ, G. (2015). Tarih öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 27-46.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, ulusal sınıf öğretmeni kongresi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 419-431.
- Küçükahmet, L. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Maden, S. (2011). Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanımıyla ilgili yaşanan sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(6), 107-122. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.99>

- MEB. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı* (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar).
- Namdar, A. O. ve Kaya, Ö. S. (2011). Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlilik algıları ve tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4), 901-914. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2018044110>
- Okvuran, A. (2000). *Yaratıcı dramaya yönelik tutumlar* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Özenç, E. G. (2018). 2015 ile 2017 ilkokul Türkçe öğretim programının karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 38-50.
- Saban, A. (2001). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitimi*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- San, İ (1991). Yaratıcı drama eğitsel boyutları. 1. *İzmir Eğitim Kongresi, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi*, 558-564.
- San, İ. (1985). Yaratıcılık ve sanat açısından tiyatro. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 18(1), 99-112.
- Saylan, M. (2019). *Yaratıcı drama yönteminin etkilerine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ahi Evran Üniversitesi.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. and Müller, H. (2013). Evaluating the fit of structural equation models: tests of significance and descriptive goodness-of fit measures. *Methods Of Psychological Research*, 8(2), 23-74.
- Susar-Kırmızı, F. ve Saygı, C. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlilik algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 739-750. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.5000144840>
- Şentürk, A. (2020). *4. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin öğrenci başarısına ve tutumuna etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistios*. Pearson, Boston.

- Timur, B. ve İmer, N. (2012, 27-30 Haziran). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin derste kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin incelenmesi* [Sözlü bildiri]. X. Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitabı.
- Tutuman, O. Y. (2011). *Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Uzun, A. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum ve öz yeterlilikleri ile hayat bilgisi dersinde kullanımına ilişkin görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ahi Evran Üniversitesi.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının önemi. *Eğitim ve Bilim*, 22(107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2010). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yıldırım, N. (2008). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Yıldırım, Y. (2011). *Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 131-139.
- Yönel, A. (2004). *Okul eğitim öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.